

MELISSZA

Ivan V. Lalić

1.

M É H E K

Melissza, ó, ez a test, mely méhrajokkal rajzik,
Ó, a felijedt virág titka, ó, tiszta méreg,
Ó, homályos szőlő-szem, mely meg nem érhet addig,
Míg a látásról egy durva kéz le nem szakasztja,

Ó, az éj túlsó felén arany véred, Melissza,
Megveti azt az istent, ki engem porba sújtott
A jelenlét terhével, ó, a te zengő véred,
Titkos cserék útján ezerszeresre nőtt súlyod,

E forró, nyárszínű vér úgy zsong a délutánban,
S a fény éléről csöpög, látásom határán túl,
Míg tűz szegény ujjam, mellyel a vad falat vájtam,
És vérző tenyerem megtermékenyül a vágtyól,
És bátortalan szavam teljesen megduzzad, mint
A te tested, Melissza, mely méhrajokkal rajzik.

2.

K E N Y E R E K T I T K A

Akarom, hogy a titkodat megosszuk, Melissza,
A boldogságért, mely csupán a te boldogságod;
Bennem egy halott város, ahonnan nincs út vissza,
Bennem üresen kongó házak, néma házzszámok,

És egy fekete hold, mely gyökerét lebecsátja
Az öröklött félelem legmélyebb rétegébe,
És egy szarvas dac, rőtbozontú merés, mely kába
Dühvel önmaga habzó lihegésébe tépne;

S a te titkod, Melissa, oly szép és nagy zengésű,
Hogy ha csak rá gondolok, a hegyek megremegnek,
Olyan fényes és érett, s talán nincs is szegélye

Ebben a tengerakkal fogazott körben; késő
Bevezetés tán egy új, szebb teremtés-mesébe,
S kovásza eljövendő óriás kenyereknek.

3.

CSILLAG

Melissa, valamikor mező volt körülöttünk,
Lágy szélben imbolygó. De ki emlékszik már erre?
A legénysége-vesztett hajó csak a vér árján
Úszik már és talán ez még vágnak is csak annyi,

Amit ellobbant lángból őriz egy marék pernye;
Lehúzott zászlók kókadt izmában ez idő tűnt
Rezenése, éretlen órák nyers húsa, az, mi
Ellenséges kőarcok közt emlékezni kerget —

Valami ősi vágy, mely kényszerít, hogy akárhány
Veszélyesen egyszerű dolgot füvek, virágok,
Gyümölcsök és csillámló ércek nevéen nevezek;

Ó, kés fokán rossz játék, ó, kétértelmű átok,
Az álom-idős kép szörny tanulsága szakad rád:
Melyik csillag hallja meg az őrtült solymár hangját?

4.

ÉSZAKI SZÉL

Te, Melissa, mosolyogsz, messzerévedt mosollyal,
Nyakig begombolkozva a kijátszott halálba,
Mosolyogsz, és a város úgy érzi jelenléted,
Mint alvó az esőt, egy nehéz, homályos, kába

Érzék útján, míg az ősz ködében mint lidércek
Nedves csillagzatok gyúlnak ki sorra a bámész
Zavarba alvadt égen, s a hideg szél, ahogy tar,
Pillátlan szemhéjait felnyitja, rém-szemével

Eleszi a szerelmet attól, ki egyszer ránéz;
Melissa, messzi erő, ó, hogyan ismerjem fel
Nem közönséges arcod a közönséges éjjel

Merev és néma tárgyai közt, mikor az ember
Meghal s tudata egyszerre oly fölösleges lesz,
Mint hunyó parázs mélyén a kihűlt tűzhelyeknek.

5.

LÓ

Ó, csillagos fenevad, ó, nekivadult csillag,
Pompás harci mén vágtat felém, büszke-vérszomjú,
A halott zsoldos lova, kinek bronz mellvértjétől
Reszkettek az oltárok s rémülten kettényíltak,

Széles szügyű, nehéz ló, nagy orrlíka lángot fű,
Lovasa rég nincs: talán fűbe harapott, vérbő
Nyakán vér csillagával, szitokba fagyott szemmel;
S most rohan rám ez a ló, és félek, hogy a hangom

Szilánkos és csikorgó visszhanggá szóródik szét,
Ó, csillag, nekivadult, megcsillagosodott vad,
Aki jössz felém egyre, jössz a fekete ajtón,

Előtted oly iszonyún egész vagyok, ezerszer
Átkozott, ki vérré és lánggá sosem oszolhat,
Csak áll s várja, hogy a nagy lópaták leterítsék.

6.

FAL

Ez itt a fal, Melissa, s a kert a fal mögött van,
És a kertben a méhraj, mely a testedből rajzik,
És nincs kapu a falon, de néha alábuknak
Az égből valami torz madarak, és a látás

Mögött szunnyadó álom beléért homlokunknak
A halál színeivel rőt csőrüket meresztik;
Melissza, kenyér az álom, s bévül te magad, mint
Kenyérben rózsabél, és ott, ahol nem vagy, köd van

S a járókelők mit sem sejtve a halál ádáz
Madarairól, jámbor edényeik megtöltik
(Ó, tévedés hatalma!) egyszerű földi jókkal;

Sikoltásom pengéje a falba beletör, s míg
Egy rettenetes madár a vállamra telepszik,
A kerted fala nekem, Melissa, siratófal.

FELISMERÉSEK

Te legenda, zenélő rózsa a sűrű szélben;
Halhatatlan levelek lángjában rángó erdő,
Szinültig töltesz vörös fájdalommal, te friss seb,
Melyben méhek rajzanak s építik viasz-lépük

Sejtjeit déli kerted virágai vérével,
S drága sók anyagával, mely sisteregve följő
S kiszűrődik az idő könnyeiből; középütt
A seb szíve sajt és kijjebb a sajtás mind kisebb.

Ó, hangokkal teli tűz, ó, maggal teli lángok,
Felismerlek az első csillagban, mely az alkony
Szájára került; s talán ebben az ajtó-ablak

Nélküli odúban is, ahol csak ez a pállott
Csönd gubbaszt s egy rossz óra ketyeg messzire hangzón,
És a szemeid, ó tűz, vészesen megvillannak.

Ács Károly fordításai